

Zeitschrift: Internationale kirchliche Zeitschrift : neue Folge der Revue internationale de théologie
Band: 91 (2001)
Heft: [4]
Artikel: Statut Biskupów starokatolickich zjednoczonych w Unii Utrechckiej
Autor: [s.n.]
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-404946>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 22.11.2024

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Statut Biskupów starokatolickich zjednoczonych w Unii Utrechckiej

A Preambuła:

Podstawy eklezjologiczne Unii Utrechckiej

- 1 Unia Utrechcka jest wspólnotą Kościołów i kierujących nimi biskupów, zdecydowanych na zachowywanie i przekazywanie wiary, kultu i prawdziwej struktury niepodzielonego Kościoła pierwszego tysiąclecia. W dniu 24 września 1889 roku biskupi zebrani w Utrechcie udokumentowali to postanowienie w trzech tekstach, które razem tworzą «Konwencję Utrechcką»; składają się na nią: «Deklaracja», «Umowa», i «Regulamin». W swym zjednoczeniu Konferencja Biskupów, do której później przyłączyli się kolejni biskupi, daje wyraz ponadto pełnej wspólnoty kościelnej reprezentowanych przez nich Kościołów.¹
- 2 W «Deklaracji Utrechckiej» – podstawowym dokumencie nauki starokatolickiej – wspólnota Unii Utrechckiej, utworzona w czasach Pierwszego Soboru Watykańskiego, wyznaje tę wiarę katolicką, która została wyrażona w Kościele na Wschodzie i na Zachodzie przez siedem pierwszych soborów powszechnych. Potwierdza ona historyczne pierwszeństwo Biskupa Rzymu, jako *primus inter pares*, odrzuca jednak dogmaty papieskie tego soboru i liczne inne papieskie oświadczenia, o ile są one sprzeczne z nauką starego Kościoła. «Deklaracja» potwierdza swą wiarę w istotę i tajemnicę Eucharystii. Ponadto Unia Utrechcka poczuwa się do obowiązku uczynienia wszystkiego, co pomaga przewyciężyć rozłam w Kościele oraz – na podstawie wiary niepodzielonego Kościoła – do poszukiwania i potwierdzania wspólnoty z innymi Kościołami.
3. W wyniku coraz pełniejszego poznania, czemu dawano wyraz, Unia Utrechcka i Konwencja Utrechcka (której części składowe: «Umowę» i «Regulamin» już dwukrotnie zmieniano w latach 1952 i 1974) implikowały i warunkowały określoną wizję Kościoła.
  - 3.1 Zakłada ona, że Kościołem – pełnym i samodzielnie spełniającym swe funkcje oraz mającym swe centrum w Eucharystii – jest każda

wspólnota ludzka, która dzięki pojednaniu w Jezusie Chrystusie oraz posłannictwu i nieustającym dziele Ducha Świętego, ukonstytuowała się w określonej społeczności lokalnej wokół swego biskupa, przyjmując postać trwałej jedności. Każdy żyjący we wspólnej wierze Kościół lokalny, ze swymi niezbędnymi zespalającymi strukturami: synodalną, urzędniczą i laikatu, manifestując wspólnotę i jedność – jest tym samym urzeczywistnieniem «jednego, świętego i apostołskiego Kościoła», o którym mówi ekumeniczny nicejsko-konstantynopolski symbol wiary (381).

- 3.2 Każdy Kościół lokalny jest «katolicki», gdy z jednej strony uczestniczy w całej rzeczywistości zbawienia i prawdy, obejmującej Boga i człowieka, niebo i ziemię i w tym odnajduje swoją tożsamość, natomiast z drugiej strony – związany jest w jedności i wspólnocie z innymi Kościołami lokalnymi, w których rozpoznaje i uznaje swą własną istotę. Katolickość każdego poszczególnego Kościoła lokalnego przejawia się w jedności i wspólnocie z innymi Kościołami lokalnymi, w których rozpoznawana jest tożsamość w wierze, oparta na zbawczym działaniu Boga w Trójcy Jedynej. Także jedność i wspólnota Kościołów lokalnych – w ich powiązaniach wybiegających swoim zasięgiem poza określone biskupstwo, a więc z reguły w ramach struktur współpracujących ze sobą pod postacią Kościołów narodowych, prowincji kościelnych, czy patriarchatów – jest współczesnym ujęciem «jednego, świętego, katolickiego i apostołskiego Kościoła». Jedność i wspólnota ta nie przyjmuje jednak postaci jakiegoś superbiskupstwa o rozmiarach ponadregionalnych czy wręcz uniwersalnych, lecz stanowi wspólnotę lokalnych Kościołów biskupio-synodalnych. Z takiej perspektywy należy postrzegać stosunek między niezależnością Kościoła lokalnego (w związku z najszerzej pojętym pojęciem samorządności) a zobowiązaniami każdego Kościoła lokalnego (wynikających ze wspólnoty Kościołów lokalnych).

Fakt, że ta jedność i wspólnota od dawna nie występuje powszechnie w stosunkach między Kościołami jest skutkiem ludzkiej ograniczoności i grzechu, na skutek czego zaciemniony został obraz tego, że Bóg pojednał przecież ze sobą w Jezusie Chrystusie tych ludzi, którzy otwarli się na Jego wezwanie, a następnie powołał ich do partnerstwa. Dla każdego Kościoła wynika z tego obowiązek wyjaśniania, będąc posłusznym woli Bożej i zachowując wierność wobec wspólnej tradycji, czy nadal można w sposób odpowiedzialny uzna-

-
- wać istniejące podziały za konieczne, czy też należy może raczej rozpoznawać własną katolickość w podzielonym Kościele.
- 3.3 Każdy Kościół lokalny jest ciałem Chrystusa, w którym ochrzczeni i bierzmowani w imię Boga w Trójcy Jedynej i w Eucharystii wciąż na nowo zjednoczeni są za sprawą różnych darów Ducha świętego powoływani, upoważniani i uświęceni do różnorodnego i wspólnego prowadzenia życia w męczeństwie, liturgii i diakonii. Jest on, we wspólnocie z innymi Kościołami lokalnymi, ludem tego samego Boga, który wybrał Izrael jako znak zbawienia i mocą Ewangelii udostępnił wszystkim narodom to obiecanie Abrahamowi błogosławieństwo zbawienia. Jest on [Kościół lokalny], za sprawą Jezusa Chrystusa, znakiem zbliżającego się odnowienia stworzenia na drodze do doskonałości, którą wszystkie jego człony winny iść w nawróceniu się i nadziei.
- 3.4 Katolickość Kościoła jest postrzegana jako kontynuacja jego soteriologiczno-trynitarnego źródła, dzięki tym elementom i zdarzeniom, które określane są szeroko pojętym mianem «sukcesji apostoelskiej». Rozumie się przez to, że całokształt kościelnych praktyk – dokonujących się w słowie i sakramencie, nauczaniu i urzędzie – wywodzi się w czasie i przestrzeni, i musi się nadal wywodzić z kierowanego przez Ducha posłannictwa Jezusa Chrystusa i apostołów. W pierwszym rzędzie należy do niej [sukcesji apostoelskiej] przekazywanie urzędu kościelnego przez modlitwę i nałożenie rąk. Sukcesja apostoelska Kościoła wymaga zaistnienia pełnej wspólnoty kościelnej z Kościołami katolickimi, posiadającymi ustrój synodalny, kierowanymi przez biskupów wraz z kolegium prezbiterów. Sukcesja ta ujawnia się szczególnie wyraźnie przy wyświęcaniu lokalnie wybranego biskupa przez innych biskupów.
- 4 W odniesieniu do Unii Utrechckiej oznacza to, że w pierwszym rzędzie na biskupów nałożony został obowiązek zachowania katolickości Kościoła, zadanie wiernego służenia zwartości przekazu wiary, zajmowania stanowiska wobec nowo nasuwających się problemów oraz podejmowania decyzji w stosunkach z innymi Kościołami. Z jednej strony bowiem biskupi, jako jednostki, znajdują się w punkcie przecięcia się podstawowego przyporządkowania do lokalnego czy też narodowego Kościoła, z drugiej strony – z racji ponoszenia zasadniczej odpowiedzialności za wspólnotę Kościoła lokalnego czy narodowego – wobec kolegium (Międzyna-

rodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich – dop. tłum.). W trakcie swoich spotkań synodalnych, to jest w trakcie narad MKBS, ujawnia się w całej rozciągłości soborowa strukturalna jedność i wspólnota samodzielnych Kościołów katolickich, niezależnie od tego, czy są to pojedyncze biskupstwa, czy też narodowe zjednoczenia poszczególnych biskupstw.

- 4.1 W recepcji Kościoła ujawnia się fakt, że decyzje biskupów, przyjmowane po daleko idących przygotowaniach w duchu soborowym, inicjowane są przez Ducha Bożego i odpowiadają woli Bożej, dotyczącej posłannictwa Kościoła. Fakt recepcji obejmuje swoim zasięgiem udział i współodpowiedzialność ochrzczonych (duchownych i osób świeckich) w tym procesie i to zarówno w obrębie jednego Kościoła lokalnego czy narodowego, jak również w obrębie całej Unii Utrechckiej. Jako wydarzenie inspirowane przez Ducha Bożego, recepcja nie może być ujęta w reguły prawne i w ogóle jest niemożliwa do ostatecznego określenia.
- 5 W przypadkach, w których – zgodnie z ekumenicznym samozobowiązaniem Unii Utrechckiej – istnieje wspólnota z Kościołami spoza Unii, albo na podstawie teologicznego dyskursu wydaje się ona usprawiedliwiona i pożądana, w rezultacie wyżej wymienionych wywodów, biskupi Unii powinni się troszczyć o to, by z tymi Kościołami prowadzono wzajemne konsultacje.
- 6 Biskupi Unii Utrechckiej, w celu utrzymania swojej wspólnoty i celem wypełniania wspólnych zadań – odpowiednio do wyżej wymienionych podstaw – nadają sobie poniższe «Prawo Wewnętrzne» oraz niezbędny «Regulamin Obrad». [Biskupi] zakładają przy tym, że zarówno oni, jak też wszyscy wierni, będą się kierowali przekonaniami, które znalazły wyraz w słowach św. biskupów: Cypriana z Kartaginy oraz Ignacego z Antiochii: Niczego nie rozstrzygać bez rady prezbiteriatu i zgody ludu (*Epist.* 14,4); niczego nie czynić bez biskupa (*Filad.* 7, 2).

B Prawo Wewnętrzne

Art.1

Do Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich (MKBS) Unii Utrechckiej należą biskupi, którzy:

-
- a) wraz ze swymi Kościołami uznają i respektują «Deklarację Utrechcką» z dnia 24 września 1889 roku;
  - b) w apostołskiej sukcesji zachowują: katolickość urzędu, nauki i kultu;
  - c) wraz ze swymi Kościołami znajdują się w pełnej wspólnocie kościelnej z innymi Kościołami Unii Utrechckiej;¹
  - d) zostali przez członków Unii Utrechckiej uznani za prawomocnie wybranych i kanonicznie wyświęconych oraz wykonują w swoim Kościele katolicki urząd biskupi;
  - e) nie mają wobec innych Kościołów powiązań i zobowiązań pozostających w sprzeczności z «Deklaracją Utrechcką» i niniejszym «Statutem»;
  - f) pełnią swój urząd jako czynni biskupi, to znaczy kierują Kościołami, czyli biskupstwami.²

Art. 2

MKBS nie narusza praw swoich członków w ich Kościołach lokalnych.

Art. 3

MKBS spełnia następujące zadania:

- a) podejmuje niezbędne uchwały we wszystkich sprawach organizacyjnych i dyscyplinarnych oraz podejmowanych wspólnie przedsięwzięciach dotyczących utrzymania wspólnoty [Unii Utrechckiej];
- b) zajmuje stanowisko w spornych sprawach wiary i związanego z nimi zachowania moralnego oraz w kwestiach ustroju kościelnego;
- c) jeżeli wynika to z zapytań lub innych okoliczności, wydaje w imieniu Unii oświadczenia dotyczące wiary oraz inne istotne wyjaśnienia;
- d) porządkuje stosunki z innymi Kościołami i związkami wyznaniowymi;
- e) decyduje o przyjęciu jakiegoś Kościoła do Unii Utrechckiej;
- f) decyduje o przyjęciu biskupa do MKBS, poza przypadkami ustalonymi w art. 8 niniejszego «Prawa Wewnętrznego»;

---

¹ Według oświadczenia MKBS z dnia 14 lipca 1997 roku, w chwili obecnej, na skutek braku powszechnego uznania ordynacji kobiet na urząd kapłański, nie ma już pełnej wspólnoty Kościołów członkowskich Unii Utrechckiej.

² Zwierzchnik Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego jest członkiem MKBS mimo, że aktualnie nie kieruje żadnym biskupstwem.

- g) stwierdza czy biskup w sposób drastyczny narusza treść «Deklaracji Utrechckiej», katolickość urzędu, naukę, kult czy niniejszy «Statut», czy też poważnie uchybił porządkowi obyczajowemu i decyduje, czy należałoby go pozbawić członkostwa w MKBS;
- h) zawsze, jeśli to możliwe, inicjuje w ogólnokatolickich forach dialogu (np. w Międzynarodowej Konferencji Teologów Starokatolickich, w Międzynarodowym Kongresie Starokatolików) proces opiniotwórczy związany z problemami wynikającymi z art. 3, lit. od b do d, włączając w to Ośrodek Informacyjno-komunikacyjny;
- i) sprawuje jurysdykcję wobec parafii starokatolickich i grup, które istnieją poza obrębem Kościołów lokalnych jakiegos członka MKBS, lub znajdują się w trakcie tworzenia i zleca jej realizację jednemu lub kilku biskupom (niezależnie od tego czy są członkami MKBS, czy też nie);
- j) w interesie Unii Utrechckiej oraz innych Kościołów utrzymuje stały Ośrodek Informacyjno-komunikacyjny, kierowany przez osobę z teologicznym wykształceniem;
- k) utrzymuje Ośrodek Dokumentacyjny, gromadzący literaturę starokatolicką i publikacje Kościołów członkowskich Unii Utrechckiej.

Art. 4

Każdy członek MKBS jest zobowiązany:

- a) uczestniczyć w posiedzeniach MKBS;
- b) przedstawiać MKBS odpowiednio wcześniej i z wyczerpującymi komentarzami, nowe pojawiające się problemy, poglądy i zachodzące zmiany, mogące się stać przedmiotem obrad [MKBS] i mieć znaczenie wykraczające poza dany Kościół, a przez to dotyczące Unii Utrechckiej jako takiej, po to, aby móc zająć stanowisko;
- c) inicjować w swoim Kościele, przy współudziale Ośrodka Informacyjno-komunikacyjnego, proces opiniotwórczy dotyczący wyrobienia sobie poglądu na tematy mające być przedmiotem obrad MKBS, a wynikające z art. 3, lit. b do d, tak, aby [członek MKBS] mógł się wiarygodnie wypowiadać, znając poglądy panujące w jego Kościele;
- d) rozpowszechniać w swoim Kościele oświadczenia i stanowiska MKBS w sprawach wiary i związanych z nią postawach moralnych, jak również ustroju kościelnego, uzasadniając je jako wypowiedzi doktrynalne biskupów zjednoczonych w Unii Utrechckiej;
- e) w swoim Kościele samemu realizować postanowienia MKBS do-

-
- tyczące dyscypliny, organizacji i wspólnych przedsięwzięć lub zezwalać na ich realizację;
- f) postępować w swoim Kościele w odpowiedni sposób, aby należycie wcielić w życie postanowienia MKBS dotyczące stosunku do innych Kościołów i związków wyznaniowych;
  - g) jeśli po dłuższym czasie stwierdza się brak należytej recepcji uchwał MKBS w swoim Kościele, należy o tym powiadomić MKBS.

Art. 5

- a) Członek MKBS, w rozumieniu art. 1, lit. f, jest w sposób obligatoryjny zobowiązany do głosowania przy podejmowaniu decyzji, o których mowa w art. 3, lit. od a do g.
Członek [MKBS] nie uczestniczy w głosowaniu w sprawie dotyczącej bezpośrednio jego interesów.
- b) Biskup, który nie uczestniczy w posiedzeniu, musi upoważnić do przemawiania i oddania głosu w jego imieniu innego biskupa swojego Kościoła, lub innego Kościoła członkowskiego Unii Utrechckiej (niezależnie od tego czy jest członkiem MKBS, czy nie), albo inną osobę duchowną ze swojego Kościoła.
- c) W przypadku wakatu dany Kościół może wysłać na obrady administratora biskupstwa, lub inną osobę duchowną jako obserwatora z głosem doradczym. Jeśli dany Kościół jest reprezentowany przez biskupa zwyczajnego tego samego Kościoła narodowego, może on, przy głosowaniach, oddać tylko głos jemu przysługujący.
- d) Przy ustalaniu wyników głosowań nie uwzględnia się wstrzymania się od głosu.

Art. 6

- a) Przy podejmowaniu decyzji, lub zajmowaniu stanowiska w odniesieniu do art. 3, lit od b do d, obowiązuje niżej opisana procedura.
Dotyczy to również przypadków podejmowania decyzji, w których, po pierwszych obradach w łonie MKBS, dwóch jej członków uzna przedstawiony problem za istotny dla dalszego istnienia wspólnoty Unii Utrechckiej.
- b) Postępowanie to przewiduje w pierwszym rzędzie uzgodnienie przez MKBS terminu, w którym we wszystkich Kościołach narodowych – ewentualnie także w ogólnokatolickich forach dyskusyjnych – w od-

niesieniu do dyskutowanego problemu przeprowadzone zostaną konsultacje, o rezultatach których poinformowani zostaną zarówno członkowie MKBS, jak i synodalne organy kierownicze Kościołów narodowych. Równocześnie ustala się, zwykłą większością głosów, kiedy dany problem zostanie ponownie włączony do porządku dziennego MKBS, celem podjęcia dalszych uchwał.

- c) Problem ponownie włączony do porządku dziennego jest omawiany przez biskupów w drugim czytaniu. W tym przypadku powinny zostać uwzględnione zwłaszcza złożone na piśmie wyniki konsultacji oraz ewentualnie wyniki zleconych ekspertyz, jak też możliwe skutki podjętej decyzji w obrębie samej Unii Utrechckiej, jak i dla istniejących stosunków międzykościelnych.
- d) Po drugim czytaniu z reguły następuje głosowanie, w którym uczestniczą wszyscy obecni członkowie MKBS.
- e) Jeżeli rozstrzygnięcie jest jednogłośnie, zostaje ono Kościołom członkowskim zakomunikowane z podaniem uzasadnienia, jako rozstrzygnięcie MKBS.
- f) Jeżeli rozstrzygnięcie nie jest jednogłośnie, ale jednak jednomyślne w tym sensie, że popiera je większość biskupów z każdego Kościoła narodowego, wówczas zostaje ono zakomunikowane Kościołom członkowskim jako rozstrzygnięcie MKBS, z podaniem argumentów [członków] aprobujących to rozstrzygnięcie, jak też je odrzucających.
- g) Jeżeli nie dojdzie do jednogłośnego czy jednomyślnego rozstrzygnięcia w myśl art. 6, lit. e i f, oznacza to, że nie doszło do rozstrzygnięcia problemu i sprawa zostaje zdjęta z porządku obrad MKBS.

Art. 7

- a) Decyzje o przyjęciu jakiegoś Kościoła do Unii Utrechckiej (art. 3, lit. e) zapadają w sposób ustalony w art. 6, lit. od c do g.
- b) We wszystkich pozostałych kwestiach uważa się decyzję za przyjętą, jeżeli opowiedziała się za nią bezwzględna większość obecnych członków MKBS.

Art. 8

Wybór biskupa danego Kościoła następuje zgodnie z Prawem Wewnętrznym tego Kościoła; jego konsekracja dokonywana jest przez biskupów Unii Utrechckiej.

Art. 9

- a) Dany Kościół dokonuje wyboru, biorąc pod uwagę następujące przeszkody w konsekracji, ustalone przez MKBS:
  - niewystarczające wykształcenie teologiczne i doświadczenie duszpasterskie wobec wymagań urzędu biskupiego;
  - sposób życia nie odpowiadający godności urzędu biskupiego.
- b) Wybór biskupa, dokonany przez kompetentną władzę kościelną, zostaje podany do wiadomości wszystkim Kościołom Unii Utrechckiej wraz z odnośnymi załączonymi protokołami.
- c) Ze swej strony Prezydent MKBS informuje członków MKBS o dokonanym wyborze.
- d) W przypadku wniesienia przez któregokolwiek z członków MKBS, w okresie trzech tygodni od ogłoszenia dokonanego wyboru, pisemnego sprzeciwu złożonego na ręce Prezydenta wobec procedury wyborczej lub osoby, która ma być konsekrowana, wówczas zaistniały problem zostanie rozpatrzony na nadzwyczajnym posiedzeniu MKBS, która – po wysłuchaniu opinii danego Kościoła – rozstrzyga zwykłą większością głosów o akcie konsekracji dokonywanym przez biskupów Unii Utrechckiej.

Jeżeli MKBS odmawia dokonania konsekracji, wyciągnięcie odpowiednich wniosków pozostawia się w gestii zainteresowanego Kościoła.
- e) Jeżeli w ciągu trzech tygodni od ogłoszenia faktu wyboru Prezydent MKBS nie otrzyma żadnego pisemnego sprzeciwu wobec procedury wyborczej lub osoby wybranej do konsekracji, wówczas Prezydent przesyła kandydatowi do konsekracji egzemplarz «Deklaracji Utrechckiej» oraz «Statut Biskupów Starokatolickich Zjednoczonych w Unii Utrechckiej», z wezwaniem do udokumentowania własnoręcznym podpisem swojej dla nich aprobaty.
- f) Gdy tylko Prezydent MKBS otrzyma podpisane przez kandydata do konsekracji «Deklarację Utrechcką» oraz «Statut Biskupów Starokatolickich Zjednoczonych w Unii Utrechckiej» informuje członków MKBS o tym, że akt konsekracji może zostać dokonany; pisemnie informuje także kompetentne władze odnośnego Kościoła.
- g) Jeżeli członek MKBS dokona konsekracji, której MKBS odmówiła (art. 9, lit. d), wówczas jego członkostwo w MKBS zostaje *ipso facto* zawieszony do czasu podjęcia ostatecznej decyzji przez MKBS na jej następnym posiedzeniu, stosownie do art. 3, lit. g.

Art. 10

- a) Na konsekrację [biskupa] zostają przez dany Kościół zaproszeni wszyscy biskupi Unii Utrechckiej.
- b) Jeżeli to będzie tylko możliwe, wśród trzech głównych konsekrateurów winni się znajdować biskupi zwyczajni różnych narodowo-kościelnych tradycji. Jeżeli to będzie tylko możliwe, poprzednik [konsekrowanego] nie powinien należeć do trzech głównych konsekrateurów.

Art. 11

- a) Biskupi ani nie uchylają, ani nie nakładają na innych biskupów żadnych zobowiązań dotyczących urzędu, nauki lub kultu, jeżeli nie zostało to wcześniej wspólnie przedyskutowane i uchwalone przez MKBS.
- b) Bez zgody MKBS biskupi zobowiązują się w pierwszym rzędzie nie konsekrować biskupów dla innych Kościołów, albo nie uczestniczyć w nakładaniu rąk.
- c) W odniesieniu do konsekracji biskupów z Kościołów pozostających w pełnej wspólnoty kościelnej z Unią Utrechcką, za wystarczającą uważa się uchwałę Biura, którą przekazuje się do wiadomości pozostałym członkom MKBS.

Art. 12

Biskupi przekazują sobie wzajemnie do wiadomości: konstytucje kościelne, obowiązujące regulaminy, swoje listy pasterskie, obowiązujące śpiewniki i modlitewniki, rytuały, pontyfikaalia, katechizmy i podręczniki, co roku aktualizowane spisy duchownych, protokoły posiedzeń swoich synodów, regulaminy egzaminów, szczególnie ważne podjęte decyzje i temu podobne.

Art. 13

Diakoni i kapłani, którzy udają się do innego biskupstwa starokatolickiego i pozostają tam przez dłuższy lub krótszy okres, zostają dopuszczeni do duchownych czynności urzędowych, jeżeli są wyposażeni w biskupie pismo polecające; formalne przyjęcie w poczet kleru innego biskupstwa może nastąpić jedynie po kanonicznym odwołaniu danej osoby przez kompetentnego biskupa. Wyjątkiem z tej reguły jest wybór jakiegoś duchownego na stanowisko biskupa w innej diecezji.

Art. 14

- a) Każdy biskup zobowiązuje się wyświęcać tylko takich kandydatów na diakonów i kapłanów, albo przyjmować ich [do swojej diecezji], którzy spełniają wymagane warunki i mogą się wykazać – zgodnie z przepisami swojego Kościoła – posiadaniem odpowiedniego wykształcenia, ukończeniem studiów teologicznych i odpowiednimi egzaminami.
- b) Kandydatom na diakonów i kapłanów z innych biskupstw udziela się święceń diakonatu lub kapłaństwa tylko na żądanie, albo za zgodą kompetentnego biskupa lub ich Kościoła.

C Regulamin obrad

Art. 1

- a) Międzynarodowa Konferencja Biskupów Starokatolickich (MKBS) podejmuje swoje decyzje w trakcie posiedzeń plenarnych. W celu wykonywania innych zadań, jak też dla przygotowywania jej decyzji, może się ona posłużyć swoimi organami, lub – powołanymi w drodze oddzielnej uchwały – specjalnymi komisjami.
- b) Organami MKBS są: prezydent, sekretarz, skarbnik, jak również asesor, którzy razem stanowią Biuro MKBS.
- c) Prezydentem MKBS jest arcybiskup Utrechtu. W przypadku zaistnienia jakiejś przeszkody zastępuje go mianowany przez niego członek, a jeśli takiego nie mianował, najstarszy w służbie członek Biura.
- d) MKBS wybiera spośród swoich członków: sekretarza, skarbnika i asesora na sześcioletnią kadencję.

Art. 2

- a) MKBS zbiera się przynajmniej raz do roku na posiedzenia plenarne. Ponadto Biuro może zwoływać dalsze posiedzenia plenarne; musi to nastąpić, jeżeli zażądają tego na piśmie przynajmniej dwaj członkowie MKBS (z różnych Kościołów narodowych), podając odpowiednie uzasadnienie.
- b) Protokół z posiedzeń plenarnych prowadzi kierownik Ośrodka Informacyjno-komunikacyjnego. Protokół jest sporządzany w języku niemieckim, z którego sporządza się tłumaczenie angielskie, zatwierdzone przez MKBS. Protokół należy rozesłać do wszystkich członków w przeciągu trzech miesięcy od zakończenia plenarnego

posiedzenia, po uwierzytelnieniu tekstu w niemieckiej wersji językowej przez prezydenta i protokolanta.

Art. 3

Każdy członek MKBS jest upoważniony do zaproszenia na posiedzenia plenarne lub posiedzenia specjalnych komisji, na własny koszt, najwyżej dwóch osób w charakterze eksperta lub tłumacza. Oprócz tego MKBS może powołać ekspertów i tłumaczy.

Art. 4

- a) Biuro wspiera prezydenta, wykonuje prace organizacyjne i administracyjne Konferencji, przygotowuje posiedzenia Konferencji oraz powołanych przez nią komisji.
- b) Biuro prowadzi oficjalną listę biskupów należących do Unii Utrechckiej oraz ich Kościołów.
- c) Biuro prowadzi również listę tych Kościołów, którą winno się ogłaszać, w których istnieje wakat na stanowisku stolicy biskupiej Unii Utrechckiej, lub które obsadzono.
- d) Biuro nadzoruje pracę Ośrodka Informacyjno-komunikacyjnego.

Art. 5

Biuro ustala, jeśli to możliwe, po wysłuchaniu [swoich] członków, miejsce i czas obrad [MKBS]. Zaproszenia wysyła sekretarz, informując jednocześnie o porządku dziennym obrad i załączając ewentualnie niezbędne materiały. Zaproszenie należy wysłać do wszystkich członków [MKBS]; w przypadku wakatu zaproszenie należy wysłać do odpowiedniej, kompetentnej władzy kościelnej. Termin wysłania zaproszenia winien wynosić cztery miesiące; w nagłych przypadkach Biuro może odstąpić od przestrzegania powyższego terminu.

Art. 6

Obrady MKBS, Biura oraz ich komisji są wówczas poufne, jeżeli uzgodniono ich poufność. Uchwały i wszystko, co jest konieczne dla wniesienia udziału Kościołów lokalnych i narodowych w podejmowaniu decyzji, należy ogłosić w stosowny sposób, korzystając z pomocy Ośrodka Informacyjno-komunikacyjnego MKBS.

Art. 7

Każdy Kościół członkowski Unii Utrechckiej opłaca roczną składkę

---

przeznaczoną na pokrycie bieżących wydatków MKBS. Skarbnik opracowuje wstępny kosztorys, który powinien uwzględniać koszty: zwoływanych posiedzeń plenarnych, utrzymania Biura, funkcjonowania Ośrodka Informacyjno-komunikacyjnego, działania nadzwyczajnych komisji, powoływanych przez MKBS ekspertów i tłumaczy, jak też wydatki wynikające ze zleceń MKBS, dotyczące kosztów podróży; winny także uwzględniać fundusz rezerwowy przeznaczony na nieprzewidziane wydatki. Wysokość składki opłacanej przez Kościół członkowski ustala MKBS, uwzględniając możliwości finansowe danego Kościoła oraz to, aby mogły być pokryte wydatki przewidziane we wstępnym kosztorysie.

D Postanowienia końcowe

Art. 1

Niniejszy «Statut Biskupów Starokatolickich Zjednoczonych w Unii Utrechckiej» zastępuje «Umowę Biskupów Starokatolickich Zjednoczonych w Unii Utrechckiej» oraz «Regulamin Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich Unii Utrechckiej» z dnia 12 września 1974 roku, jak również ich nowelizacje z 1983, 1991 i 1994 roku. [Statut] wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 roku.

Art. 2

Niniejszy «Statut», może być nowelizowany zgodnie z artykułem 7, lit. a «Prawa Wewnętrznego».

Art. 3

Zarówno tekst niemiecki, jak i angielski niniejszego «Statutu» są w jednakowym stopniu autentyczne.

Uwaga uzupełniająca:

W «Stytucie» użyto formy gramatyczne rodzaju męskiego; zakłada się, że zawierają one także formy rodzaju żeńskiego.

Wrocław, dnia 25 maja 2000 roku

Prezydent MKBS:

Antonius Jan Glazemaker,

Arcybiskup Utrechtu

Sekretarz MKBS

Hans Gerny,

Biskup Kościoła Chrześcijańsko-katolickiego Szwajcarii

Załącznik:

Deklaracja Utrechcka

(dnia 24 września 1889 roku)

In nomine ss. Trinitatis.

(W Imię Trójcy Przenajświętszej).

Johannes Heykamp, Arcybiskup Utrechtu,
Casparus Johannes Rinkel, Biskup Haarlemu,
Cornelius Diependaal, Biskup Deventuru,
Joseph Hubert Reinkens, Biskup Kościoła Starokatolickiego Niemiec,
Eduard Herzog, Biskup Kościoła Chrześcijańskokatolickiego Szwajcarii,

zebrani po wezwaniu Ducha Świętego, dwudziestego czwartego września tysiąc osiemset osiemdziesiątego dziewiątego roku w mieszkaniu arcybiskupim w Utrechcie, ogłaszają następującą deklarację

do Kościoła katolickiego.

Zebrani na naradę, zaproszeni przez współpodpisanego niżej Arcybiskupa Utrechtu uchwaliliśmy odtąd zbierać się od czasu celem omówienia wspólnych problemów, przy udziale naszych pomocników, radców i teologów.

Uznaliśmy za stosowne, by na tym pierwszym spotkaniu krótko zebrać we wspólnej Deklaracji zasady kościelne, według których dotychczas sprawowaliśmy nasz Urząd Biskupi, i według których będziemy sprawować go w przyszłości, a które mieliśmy sposobność wielokrotnie prezentować w indywidualnych oświadczeniach.

1. Zachowujemy starokościelną zasadę, wypowiedzianą przez św. Wincentego z Lerynu w zdaniu: *Id teneamus, quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est; hoc est etenim vere proprieque catholicum* [Trzymamy się tego, co wszędzie, co zawsze, co przez wszystkich było wyznawane, to jest bowiem prawdziwe i rzeczywiście katolickie].

Dlatego zachowujemy wiarę starego Kościoła tak, jak wyrażona ona została w ekumenicznych Symbolach i w powszechnie uznanych dogmatycznych orzeczeniach Soborów ekumenicznych niepodzielonego Kościoła pierwszego tysiąclecia.

2. Odrzucamy watykańskie dekrety z 18 lipca 1870 roku o nieomyślności uniwersalnej jurysdykcji, czyli kościelnej wszechwładzy papieża rzymskiego, gdyż są one sprzeczne z wiarą starego Kościoła i burzą ustrój starokościelny. Nie przeszkadza nam to jednak w uznaniu historycznego prymatu, tak jak kilka Soborów ekumenicznych i Ojcowie starego Kościoła przyznawali go biskupowi Rzymu, jako *primus inter pares* [pierwszy wśród równych] za zgodą całego Kościoła pierwszego tysiąclecia.

3. Odrzucamy też, jako nie uzasadnioną w Piśmie Świętym i Tradycji pierwszych stuleci, deklarację Piusa IX z 1854 roku o Niepokalanym Poczęciu Maryi.

---

4. Jeśli idzie o inne dekry dogmatyczne, wydane w ostatnich stuleciach przez biskupa rzymskiego – bulle *Unigenitus*, *Auctorem fidei*, *Syllabus* z 1864 roku itd. – to odrzucamy je o tyle, o ile są one sprzeczne z nauką starego Kościoła; nie uznajemy ich miarodajności. Odnawiamy ponadto wszystkie te protesty, które już dawniej podniósł wobec Rzymu, Kościół Starokatolicki Holandii.

5. Nie uznajemy orzeczeń Soboru Trydenckiego dotyczących dyscypliny, a orzeczenia dogmatyczne uznajemy tylko o tyle, o ile są one zgodne z nauką starego Kościoła.

6. Zważywszy fakt, że Eucharystia św. w Kościele katolickim od dawna stanowi prawdziwy ośrodek służby Bożej, uważamy za swój obowiązek oświadczyć również, że zachowujemy wiernie, w nienaruszonej formie starą katolicką wiarę w Najświętszy Sakrament Ołtarza, wierząc, że pod postaciami chleba i wina przyjmujemy Ciało i Krew naszego Pana, Jezusa Chrystusa.

Sprawowanie Eucharystii w Kościele nie jest ciągłym powtarzaniem, czy odnawianiem Ofiary pojednania, jaką Chrystus złożył na krzyżu raz na zawsze. Jej ofiarny charakter polega na tym, że stanowi trwałą pamiątkę tej Ofiary i jest dokonującym się tu na ziemi realnym uobecnieniem tej jedynej Ofiary Chrystusa poniesionej dla zbawienia odkupionej ludzkości, która według Hbr 9, 11–12 składana jest nieustannie przez Chrystusa w niebie, gdzie sam Chrystus wstawia się za nami przed obliczem Boga (Hbr 9, 24).

Eucharystia, posiadając taki właśnie charakter w odniesieniu do Ofiary Chrystusa, jest jednocześnie uświęconą ucztą ofiarną, podczas której wierni, przyjmując Ciało i Krew Pana, wchodzą ze sobą w społeczność (1 Kor 10, 17).

7. Mamy nadzieję, że dzięki wysiłkom teologów i w oparciu o wiarę niepodzielnego Kościoła uda się osiągnąć porozumienie w sprawie różnic powstałych od czasów rozłamów kościelnych. Wzywamy podległych naszemu kierownictwu duchownych, aby w głoszeniu Słowa i nauczaniu w pierwszym rzędzie podkreślali istotne prawdy wiary chrześcijańskiej, wyznawane wspólnie przez rozdzielone kościołnie wyznania; przy omawianiu zaś istniejących jeszcze sprzeczności należy starannie unikać wszelkiego naruszania zasad prawdy i miłości, a członków naszych wspólnot, za pomocą słowa i przykładu, należy tak pouczać, aby wobec inaczej wierzących zachowywali się zgodnie z duchem Jezusa Chrystusa, który jest Zbawicielem nas wszystkich.

8. Wierzimy, że przez wierne zachowywanie nauki Jezusa Chrystusa, odrzucając różne błędy spowodowane winą ludzi, wszelkie nadużycia kościelne i dążenia hierarchiczne – najskuteczniej przeciwdziałamy niewierze i obojętności religijnej, które są najgorszym złem naszej epoki.

Ogłoszono w Utrechcie, dnia 24 września 1889 roku.

Johannes Heykamp.

Casparus Johannes Rinkel.

Cornelius Diependaal.

Joseph Hubert Reinkens.

Eduard Herzog.